

Název programu: Podpora vzdělávacích aktivit národnostních menšin v roce 2018

Evidenční číslo projektu: MSMT – 21430/2017-53

Název projektu: Žijeme na Trojmezí (dále jen „projekt“)

Název materiálu: Historia pierścionka

Wypracoval: Renata Staszowska

Datum: 18.5.2018

V Jablunkově

Ověřeno ve výuce datum, místo a třída: **12.11.2018, Základní škola H. Sienkiewiczze s pol. jaz. vyuč. Jablunkov, příspěvková organizace, v 9. A, B třídě**

HELENA STANCLIK

- ✘ urodziła się 14.4.1922 w Bestwinie (wieś położona w powiecie bielskim)
- ✘ w listopadzie 1940 jako osiemnastoletnia zostaje wywieziona do Niemiec na przymusowe roboty – celem był niemiecki Breg (obecnie polski Brzeg), który leżał niedaleko miasta Breslau (obecnie polski Wrocław)
- ✘ na dworcu czekali na nich *bauerowie* – rolnicy, gospodarze, którzy wybierali ludzi do pracy na gospodarstwie
- ✘ Helena trafiła do Georga Scholtza

PANI HELENA STANCLIK SIKORA

PRACA U BAUERA

- ✘ początkowo pracowała na polu, koło gospodarstwa
- ✘ gospodarz miał około 70 krów, 500 kur, były kaczki, gęsi
- ✘ później trafiła do kuchni, gotowała, sprzątała, opiekowała się dziećmi, była ich piątka
- ✘ pracowała tam przez pięć lat (aż do końca wojny)

PRACA U BAUERA

- ✘ Pani Helena – jak wspominała - u Bauerki nauczyła się wiele nowych rzeczy gotować, piec
- ✘ nie była tak źle traktowana, pracować musiała, ale wyżywienie i mieszkanie miała zapewnione
- ✘ w niedzielę po południu mieli wolno, dlatego Polacy schodzili się razem, aby pogadać po polsku, dodać otuchy....i....tam spotkała swego przyszłego męża

JAN SIKORA

- ✘ mieszkał w Jasieniu na Kalinowym
- ✘ był żonaty, miał dwóch synów Janka i Stasia
- ✘ wywieziony na roboty przymusowe w kwietniu w 1942 roku do niemieckiego Bregu (obecnie polski Brzeg), który leżał niedaleko miasta Breslau (obecnie polski Wrocław)
- ✘ synów jeszcze w Nawsiu na dworcu zabrała rodzina żony (Tacinowie – podpisali Volkliste)
- ✘ w końcu i żona mogła (dzięki temu, że jej rodzice Tacinowie podpisali Volkliste) wrócić z Niemiec do domu
- ✘ na Kalinowe do Jasienia już nigdy wróciła

JAN SIKORA

PRACA U BAUERA

- ✘ pracował u innego Bauera
- ✘ ciężko pracował w polu
- ✘ wyżywienie miał mizerne – często głodował
- ✘ podkradał Bauerowi gołębie, które piekł i jadł – zostaje przyłapany
- ✘ za karę trafia do obozu pracy w Breslau (dzisiejszy Wrocław)
- ✘ pracuje jako spawacz

KONIEC WOJNY HELENY STANCLIK

- ✘ zbliżał się koniec wojny – do Brzegu przyszło ruskie wojsko
- ✘ trwały walki o Brzeg
- ✘ gospodarz wraz z kobietami i dziećmi skryli się do piwnicy
- ✘ po trzech dniach znaleźli ich tam Rusi
- ✘ Bauera zabili
- ✘ Bauerka odeszła z dziećmi do siostry

DROGA PANI HELENY DO DOMU

- ✘ był koniec stycznia 1945 roku, było ogromnie zimno
- ✘ do domu szliśmy grupą bocznymi drogami, lasem
- ✘ droga była bardzo niebezpieczna – najbardziej bali się Rusów, jak dopadli jakąś dziewczynę, to żywa nie wróciła
- ✘ z Pani Heleną szedł niejaki Pyszko z Mostów, zawsze ją bronił, często sam dostał lanie, był posiniaczony, nawet mu wybili zęby
- ✘ Jak wspomina: “Jemu zawdzięczam za życie!”

PIERŚCIONEK

- ✘ w drodze powrotnej znów napotkali Rusów, Pyszko znów oberwał
- ✘ ruskiego żołnierza zainteresował pierścionek na palcu Pani Heleny
- ✘ pierścionek zrobił jej francuski jeniec z jednego feniga, był błyszczący, po obwodzie miał wygrawerowane serduszka
- ✘ zaraz go zrzuciła z palca i chciała dać Rusowi, ale ten sięgnął do kieszeni i wyciągnął garść pierścionków
- ✘ Pani Helena mogła sobie jeden wybrać, był z rubinowym oczkiem
- ✘ do dnia dzisiejszego nosi go jej córka

DROGA JANA SIKORY DO DOMU

- ✘ droga do domu była straszna, uciążliwa
- ✘ szedł piechotą
- ✘ miał głód, nie było wody, musieli się ukrywać przed wojskiem
- ✘ często musieli się chować przed nalotami
- ✘ na drodze napotykali martwe ciała
- ✘ w końcu jednak w maju dostane się do domu do Jasienia na Kalinowe

W DOMU W JASIENIU

- ✘ w domu po wywiezieniu mieszkał Niemiec
- ✘ mieszkał w sąsiednim w domu
- ✘ z domu Jana Sikory zrobił chlew
- ✘ betonowe żłoby, które zrobił, służą do dnia dzisiejszego
- ✘ dom był pusty, zniszczony
- ✘ w domu trzeba było zacząć wszystko od nowa
- ✘ zaczynało się trudne powojenne lata w biedzie i niedostatku, ale w domu...
- ✘ jego żona do niego już nie powróciła, została u rodziców w Nawsiu

ZAKOCHANI

- ✘ dlatego, że jego żona zoatała z dziećmi w Nawsiu, na Kalinowe nie wróciła, pojechał Pan Jan do Bestwiny po swoją nową miłość Helenę, która zrodziła się w trudnych warunkach na robotach przymusowych w Niemczech
- ✘ w Bestwinie mieszkała Pani Helena Stanclik – ta, którą spotykał na spotkaniach Polaków na robotach przymusowych
- ✘ przywiózł ją do Jasienia, pojął za żonę, mieszkała tu aż do swej śmierci w 2011 roku

JAN I HELENA SIKOROWIE Z NAJSTARSZYM SYNEM STASIEM

CAŁA RODZINA NA KALINOWYM

DOKUMENTY – KSIĄŻKA PRACY

Arbeitskarte
polnischer Arbeitskräfte

1. 42 10000. B/0544.

Linker Zeigefinger

Raum für Fingerabdruck

Rechter Zeigefinger

Vor- und Zuname

Kawulok Anna

Umschlag

Arbeitskarte

Nr. 2

Herkunftsland: Eingegliederte Ostgebiete *)
Generalgouvernement *)

Arbeitskarte / Pozwolenie na prace
Gültig nur für die unten bezeichnete Arbeitsstelle
ważne jedynie dla niżej oznaczonego miejsca pracy

LAA, Niederschlesien Nr. II a 15 /

Familienname: Kawulok Rufname: Anna
(bei Frauen auch Geburtsname): led. verh., verw., gesch.)

Geburtsort: 13.4.21 Wird die deutsche Sprache beherrscht? ja/nein männlich/weiblich)

Heimatort: Nawoi Kreis: Teschén

Staatsangehörigkeit: ehemals polnisch

Beruf: landwirtschaftlicher Arbeiter
robotnik rolny

Arbeitsbuch-Nr.

Unternehmer (Arbeitgeber): Dominium Mangschütz

Arbeitsstelle (Ort): Mangschütz Kreis: Brieg

Des Empfängers der Lohnersparnisse: Vor- und Zuname
sowie Wohnort und Kreis

Ausgestellt am 5. Mai 1942 Gültig bis 15. Dez. 1942
Nichtzutreffendes streichen. — II erstm. — 20 000. 2. 42. II 0061

PANI HELENA SIKORA

Helena Sikora z całą najbliższą rodziną na Kalinowym w Jasieniu

PANI HELENA SIKORA

Helena Sikora z wnukami na Kalinowym w Jasieniu

PODSUMOWANIE

- ✘ lata wojenne były bardzo trudne, ale i w tym czasie pojawiała się miłość, która przynajmniej na chwilę pomagała zapomnieć na straszne chwile, które podczas wojny były

ŹRÓDŁA

Wspomnienia babci – Heleny Sikora

Zdjęcia – archiw rodzinny